

Opracowano na
podstawie: t.j.
Dz. U. z 2019 r.
poz. 1348, 2020.

U S T A W A

z dnia 12 stycznia 2007 r.

o drogowych spółkach specjalnego przeznaczenia

Art. 1. 1. Ustawa określa warunki tworzenia oraz zasady działalności drogowych spółek specjalnego przeznaczenia do przygotowania lub realizacji przedsięwzięć w zakresie budowy, przebudowy, remontu, utrzymania, ochrony i zarządzania drogami krajowymi w rozumieniu ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 2068 oraz z 2019 r. poz. 698 i 730), zwanych dalej „przedsięwzięciami drogowymi”.

2. Ustawy nie stosuje się do dróg krajowych w miastach na prawach powiatu, zarządzanych przez prezydenta miasta.

Art. 2. 1. Minister właściwy do spraw transportu, mając na uwadze kierunki rozwoju sieci drogowej, w tym w szczególności zobowiązania Rzeczypospolitej Polskiej wynikające z członkostwa w Unii Europejskiej, potrzebę przebudowy infrastruktury drogowej związaną z zapewnieniem zrównoważonego rozwoju kraju, ustala przedsięwzięcia drogowe spośród zadań planowanych do wykonania przez Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad.

2. W celu przygotowania lub realizacji przedsięwzięć drogowych ustalonych zgodnie z ust. 1, minister właściwy do spraw transportu, działając w imieniu Skarbu Państwa, tworzy drogowe spółki specjalnego przeznaczenia, zwane dalej „spółkami”.

Art. 3. 1. Spółka może być zawiązana i działa w formie spółki akcyjnej.

2. Zawiązując spółkę minister właściwy do spraw transportu obejmuje, w imieniu Skarbu Państwa, wszystkie akcje.

3. Kapitał zakładowy spółki wynosi nie mniej niż 1 000 000 zł i jest pokrywany wkładem pieniężnym lub aportem, przy czym wkład pieniężny nie może być niższy niż 500 000 zł.

4. Akcje spółki są imienne.

5. (uchylony)

6. Minister właściwy do spraw transportu ustala statut spółki.

7. (uchylony)

8. Zarząd spółki składa się z nie mniej niż 3 i nie więcej niż 5 osób. Członków zarządu spółki powołuje i odwołuje minister właściwy do spraw transportu spośród osób posiadających odpowiednie kwalifikacje i doświadczenie w zakresie zarządzania, finansów, drogownictwa lub transportu drogowego.

9. Rada nadzorcza spółki jest powoływana i odwoływana przez ministra właściwego do spraw transportu i składa się z nie mniej niż 5 i nie więcej niż 7 członków. W skład rady nadzorczej spółki wchodzi po jednej osobie wyznaczonej przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych, ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego oraz Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad.

10. Oświadczenia woli składane spółce przez Skarb Państwa wymagają zachowania formy pisemnej pod rygorem nieważności. Przepisu art. 303 § 2 ustawy z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 505) nie stosuje się.

11. W sprawach nieuregulowanych w ustawie do spółki stosuje się przepisy ustawy z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych.

Art. 4. 1. Celem działalności spółki jest przygotowanie lub realizacja przedsięwzięcia drogowego.

2. Spółka realizuje cel, o którym mowa w ust. 1, przez:

- 1) budowę, przebudowę, remont, utrzymanie lub ochronę dróg, w rozumieniu ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych;
- 1a) przygotowanie, wdrożenie, budowę lub eksploatację systemu elektronicznego poboru opłat elektronicznych, o którym mowa w art. 13i ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych;
- 2) wykonywanie obowiązków zarządcy drogi w zakresie ustalonym w art. 20 pkt 2–7 i 9–20 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych;
- 3) sporządzanie dokumentacji do decyzji: o ustaleniu lokalizacji drogi, o ustaleniu lokalizacji autostrady, o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu albo o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu

publicznego oraz dokumentacji do decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, o pozwoleniu na budowę, o pozwoleniu na użytkowanie, a także innej dokumentacji niezbędnej do przygotowania lub realizacji przedsięwzięcia drogowego;

- 4) występowanie z wnioskami o wydanie decyzji, o których mowa w pkt 3;
- 5) nabywanie nieruchomości pod drogi w imieniu i na rzecz Skarbu Państwa;
- 6) gospodarowanie nieruchomościami przeznaczonymi lub zajętyymi pod drogi w zakresie określonym w umowie, o której mowa w art. 6 ust. 1;
- 7) pobieranie opłat za przejazd autostradą, o których mowa w ustawie z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym (Dz. U. z 2018 r. poz. 2014 i 2244 oraz z 2019 r. poz. 730 i 1123);
- 8) pobieranie opłat za przejazdy przez obiekty mostowe i tunele zlokalizowane w ciągach dróg krajowych;
- 8a) (uchylony)
- 9) organizację finansowania powierzonego spółce przedsięwzięcia drogowego;
- 10) inną działalność bezpośrednio związaną z przygotowaniem lub realizacją powierzonego spółce przedsięwzięcia drogowego, nienaruszającą zasad wolnej konkurencji.

3. Spółce przysługuje wynagrodzenie prowizyjne za wykonanie powierzonego jej przedsięwzięcia drogowego, z wyłączeniem przypadku, w którym spółce powierzono pobieranie opłat stanowiących jej przychód.

4. Wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 3, ustala się do wysokości do 3,5% wartości przedsięwzięcia drogowego uwzględniającej w szczególności wartość kosztorysową tego przedsięwzięcia.

5. W przypadku powierzenia spółce pobierania opłat, o których mowa w ust. 2 pkt 7 i 8, w umowie określonej w art. 6 ust. 1, wpływy z tych opłat mogą stanowić przychód spółki, jeżeli umowa tak stanowi.

6. Zysk spółki po opodatkowaniu spółka przeznacza na finansowanie realizacji powierzonego przedsięwzięcia drogowego lub przekazuje na rzecz Krajowego Funduszu Drogowego, o którym mowa w ustawie z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym.

7. Przepisów ustawy z dnia 1 grudnia 1995 r. o wpłatach z zysku przez jednoosobowe spółki Skarbu Państwa (Dz. U. z 2019 r. poz. 426 i 492) nie stosuje się.

Art. 5. 1. Do udzielania przez spółkę zamówień, których przedmiotem są dostawy, usługi lub roboty budowlane, stosuje się przepisy ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. poz. 2019), z uwzględnieniem ust. 2.

2. Spółka może zawrzeć umowę koncesji na roboty budowlane lub usługi jako zamawiający w rozumieniu ustawy z dnia 21 października 2016 r. o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi (Dz. U. poz. 1920, z 2018 r. poz. 1669 i 1693 oraz z 2019 r. poz. 730) lub umowę o partnerstwie publiczno-prywatnym jako podmiot publiczny w rozumieniu ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1834 oraz z 2018 r. poz. 1693).

Art. 5a. W przypadku gdy spółka wykonuje obowiązek zarządcy drogi, o którym mowa w art. 20 pkt 12 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych, przepis art. 20h tej ustawy stosuje się odpowiednio.

Art. 6. 1. Minister właściwy do spraw transportu zawiera ze spółką umowę określającą zakres i warunki przygotowania lub realizacji przedsięwzięcia drogowego.

2. Projekt umowy, o której mowa w ust. 1, opracowuje spółka w terminie 2 miesięcy od dnia wpisania do Krajowego Rejestru Sądowego, na podstawie wytycznych co do technicznych i finansowych warunków przedsięwzięcia drogowego ustalonych przez ministra właściwego do spraw transportu.

3. Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad, w terminie 30 dni od dnia otrzymania projektu umowy, o którym mowa w ust. 2, opiniuje warunki tej umowy w zakresie dotyczącym swoich zadań wynikających z odrębnych przepisów, a powierzanych na mocy umowy spółce.

4. Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad jest obowiązany do współdziałania ze spółką w wykonaniu umowy, o której mowa w ust. 1, w zakresie go dotyczącym, związanym z realizacją przez spółkę przedsięwzięcia drogowego.

5. Bank Gospodarstwa Krajowego opiniuje warunki projektu umowy, o którym mowa w ust. 2, w zakresie sposobu i terminów wypłaty z Krajowego Funduszu Drogowego wynagrodzenia spółki lub należności z tytułu finansowania przedsięwzięcia drogowego.

6. Warunki umowy, o której mowa w ust. 1, wymagają uzgodnienia z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych.

Art. 7. Umowa, o której mowa w art. 6 ust. 1, odpowiednio do zakresu przedsięwzięcia drogowego, określa w szczególności:

- 1) cel i przedmiot przedsięwzięcia drogowego, z określeniem, które z zadań wymienionych w art. 4 ust. 2 zostają powierzone spółce;
- 2) harmonogram przygotowania lub realizacji przedsięwzięcia drogowego;
- 3) normy jakościowe, wymagania i standardy stosowane przy realizacji przedsięwzięcia drogowego;
- 4) łączną wartość środków przewidzianych na przygotowanie lub realizację przedsięwzięcia drogowego będącego przedmiotem umowy, z podaniem przewidywanych źródeł ich pochodzenia oraz warunków ich przekazywania na finansowanie przedsięwzięcia drogowego;
- 5) szczegółowe warunki realizacji zadań powierzonych spółce;
- 6) szczegółowe warunki przejęcia od Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad dokumentacji dotyczącej przygotowania lub realizacji przedsięwzięcia drogowego stanowiącego przedmiot umowy;
- 7) tytuł prawny do korzystania z nieruchomości położonych w granicach pasa drogowego, nabytych przez spółkę lub przejętych od Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad;
- 8) tytuł prawny do nieruchomości udostępnianych przez spółkę wykonawcom lub operatorom lub sposób korzystania przez wykonawcę lub operatora z tych nieruchomości;
- 9) warunki korzystania przez spółkę z budynków, budowli i innych urządzeń usytuowanych w granicach pasa drogowego;
- 10) warunki poboru opłat za przejazd autostradą;
- 10a) (uchylony)
- 11) wysokość i warunki wypłaty wynagrodzenia spółki;

- 12) warunki zwrotu przez spółkę pasa drogowego drogi objętej przedsięwzięciem drogowym oraz dokumentacji dotyczącej tego przedsięwzięcia na rzecz Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad, po rozwiązaniu umowy;
- 13) obowiązki spółki w zakresie określania w umowach zawieranych w związku z przygotowaniem lub realizacją przedsięwzięć drogowych zakresu odpowiedzialności wykonawców za niewykonanie lub nienależyte wykonanie umowy w formie kar umownych;
- 14) zakres odpowiedzialności stron;
- 15) sposób rozstrzygania sporów wynikłych na tle realizacji umowy;
- 16) warunki zmiany i rozwiązania umowy;
- 17) zasady wzajemnych rozliczeń w razie rozwiązania umowy.

Art. 7a. 1. Prawa i obowiązki wynikające z decyzji administracyjnych lub postanowień wydanych na rzecz Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad dotyczących przygotowania lub realizacji przedsięwzięcia drogowego stanowiącego przedmiot umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1, przechodzą z mocy prawa na drogową spółkę specjalnego przeznaczenia, z dniem zawarcia tej umowy.

2. W sprawach, o których mowa w ust. 1, wszczętych przez Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad i niezakończonych przed dniem zawarcia umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1, decyzją administracyjną lub postanowieniem w miejsce Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad wstępuje z mocy prawa drogową spółką specjalnego przeznaczenia, z dniem zawarcia tej umowy.

3. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do umów lub porozumień zawartych przez Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad dotyczących przygotowania lub realizacji przedsięwzięcia drogowego stanowiącego przedmiot umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1.

4. Drogowa spółka specjalnego przeznaczenia staje się administratorem danych osobowych, których administratorem był Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad, w związku z decyzjami administracyjnymi i postanowieniami, o których mowa w ust. 1, jak również sprawami, o których mowa w ust. 2, oraz umowami i porozumieniami, o których mowa w ust. 3.

Art. 8. 1. Przygotowanie lub realizację przedsięwzięcia drogowego powierzonego spółce, w tym wynagrodzenie spółki, finansuje się:

- 1) ze środków pochodzących z budżetu państwa ustalonych w ustawie budżetowej;
- 2) ze środków bezzwrotnych Unii Europejskiej;
- 3) ze środków Krajowego Funduszu Drogowego, o którym mowa w ustawie z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym;
- 4) z pożyczek lub kredytów zaciąganych przez spółkę lub Skarb Państwa;
- 5) z emisji obligacji;
- 6) ze środków własnych spółki;
- 7) z innych tytułów.

2. Przygotowanie lub realizacja przedsięwzięcia drogowego powierzonego spółce może być finansowana z wpływów z opłat, o których mowa w art. 4 ust. 2 pkt 7 i 8, jeżeli umowa, o której mowa w art. 6 ust. 1, tak stanowi.

3. Spółce mogą być udzielone przez Skarb Państwa gwarancje i poręczenia zgodnie z przepisami ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (Dz. U. z 2018 r. poz. 1808 oraz z 2019 r. poz. 492 i 504).

4. Gwarancje i poręczenia, o których mowa w ust. 3, są zwolnione z opłat prowizyjnych.

5. Na zabezpieczenie spłaty kredytów lub pożyczek spółka może dokonywać na rzecz instytucji kredytujących cesji wpływów z tytułu wykonywania prawa poboru opłat, o których mowa w art. 4 ust. 2 pkt 7 i 8.

6. Jeżeli przedsięwzięcie drogowe jest finansowane z wykorzystaniem środków, o których mowa w ust. 1 pkt 3:

- 1) uwzględnia się je w planie finansowym Krajowego Funduszu Drogowego;
- 2) spółka zawiera z Bankiem Gospodarstwa Krajowego umowę określającą sposób i terminy wypłat na rzecz wykonawców przedsięwzięć drogowych ze środków Krajowego Funduszu Drogowego.

Art. 9. 1. W celu realizacji przedsięwzięcia drogowego lub jego części spółka może zawrzeć z wykonawcą umowę na eksploatację drogi, z zastrzeżeniem *art. 9a*.

2. Do wyboru wykonawcy oraz do zawierania umów, o których mowa w ust. 1, stosuje się przepisy ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych, z zastrzeżeniem art. 10.

3. Spółka może powierzyć wykonawcy, o którym mowa w ust. 1, pobieranie opłat, o których mowa w art. 4 ust. 2 pkt 7–8a.

Art. 9a. (uchylony)

Art. 9b. Warunki umowy, o której mowa w art. 9, wymagają uzgodnienia z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych.

Art. 10. 1. Ogłoszenie o zamówieniu na eksploatację drogi powinno, oprócz elementów właściwych dla wybranego trybu udzielania zamówień, zawierać także informację o technicznych i ekonomiczno-finansowych założeniach zamówienia.

2. Dokumenty zamówienia, o którym mowa w ust. 1, powinna zawierać także:

- 1) obowiązek złożenia oświadczenia przez uczestnika postępowania, że jego wspólnicy albo akcjonariusze, którzy dysponują bezpośrednio lub pośrednio co najmniej 20% głosów na zgromadzeniu wspólników albo na walnym zgromadzeniu lub którzy posiadają bezpośrednio co najmniej 20% udziałów lub akcji w innej spółce kapitałowej, nie ubiegają się o zawarcie umowy, o której mowa w art. 9 ust. 1, dotyczącej tego samego postępowania;
- 2) obowiązek złożenia przez uczestnika postępowania wykazu jednostek z nim powiązanych w rozumieniu przepisów o rachunkowości.

Art. 11–14. (pominięte)

Art. 15. 1. Koszty utworzenia spółki, w tym środki na pokrycie kapitału zakładowego i koszty podjęcia działalności spółki oraz środki na podwyższenie kapitału zakładowego spółki, ponosi minister właściwy do spraw transportu.

2. Koszty, o których mowa w ust. 1, mogą być pokrywane, na wniosek ministra właściwego do spraw transportu, ze środków Krajowego Funduszu Drogowego, o którym mowa w ustawie z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym.

Art. 16. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia¹⁾.

¹⁾ Ustawa została ogłoszona w dniu 12 lutego 2007 r.